

Kultur&Nöje

Hooman Sharifis Lingerig of an earlier event är laddad med lämningar från djurvärlden. Bild: Arah A Nejad

Dans- och teaterfestivalen

Dans- och teaterfestivalen väcker tankar kring kommunikation.

Amelie Björck ser två föreställningar om distansering och om att mötas.

Hooman Sharifi / Impure company på Kronhuset | Lingerig of an earlier event

Koreografi och regi: Hooman Sharifi

Edit Kaldor på Världskulturmuseet | C'est du chinois

Text och regi: Edit Kaldor

Det första dansarna gör i norsk-iraniern Hooman Sharifis Lingerig of an earlier event är att binda för sina ögon. De gör sig av med sina individuella särdrag; de bryter manifest kommunikationen med publiken. Nu är det "vi" som ser "dom".

Därefter tar märkliga rörelser vid, laddade med lämningar från djurvärlden: spastiska fågel nackar, aplikt gungande, hundflås och antydd kamp eller parning när figurerna stöter ihop. Kanske ser vi sedan ett mer mänskligt försök till samhällsskapande. De fem bildar en krans av kroppar, men så full av spänning att den måste brytas upp. Då stiger djurlätena fram, och stiger till en öronbedövande, aggressiv nivå. Det gör våld. Kanske är det krig.

Sista delen av föreställningen rör sig dansarna under en matta av exotiska vävnader. Med en långsamhet som hämtad från öknen materialiserar sig skepnader likt levande sanddyner, beduintält – sörjande-hukande-upptornande-stumma. Så plötsligt avlägsnas allt tyg och dansarna ligger nakna, som nyfödda eller nydöda på tygerna, i sång. Ansiktena förblir slutna för publiken, nu i vila.

Stycket är märkligt i sin suggestiva frånvändhet, och märkligt i sin inramning. I entrén får man en skrift, som återger ett till synes orelaterat sceneri från en brödkö. Hur ska kombinationen förstås?

Dans- och teaterfestivalen väcker hela tiden tankar kring kommunikation. Inte bara för att varje verk gör sina val, utan också för att de kringliggande artistmötena erbjuder extra förståelseytor.

Under ett frukostsamtal beskriver en uppsluppen Hooman Sharifi föreställningen som resultatet av en nödvändig väg ut ur vanorna. Besatt av tanken på icke-identitet har gruppen vågat bryta mönstret att gå publiken till mötes. De gestaltar en tingens främmande rörelsevärld, som tillåts förbli främmande om publiken så vill. Skriften, förklarar han, hade sin betydelse i skapelseprocessen. Nu kan den betraktas som en gåva: ett sätt att låta föreställningen fortsätta utanför sina ramar.

Distansering som passionerad reaktion mot scenkonstens vilja att förena? Postperformance? Ja, varför inte.

Den motsatta, men lika tankeväckande extremen finner man hos ungersk-amerikanen Edit Kaldor. Hon börjar i kommunikationens bas: språkförståelsen. I C'est du chinois bjuder hon på en grundkurs i mandarin. Familjen Yao-Lu från Shanghai släpar in sina product-of-china-kartonger med ris, kaffe, choklad, öl, cola och tofu. Med pedagogisk gestik presenterar de vem som är bàba, màma, gege (storebror), didi (lillebror) och taitai (sonhustru). För varje nytt ord ljuder en liten pipa och publiken härmar.

Det uppstår en positiv feedback-loop. Vi fnissar åt vårt unisona uttal, åt kulturbundna uttryck – och icke, som att tonårssonen "ai kelè", älskar cola. Vi får tummen upp från familjen som ler och ler. Samtidigt förflyttar sig berättelsen från familjeidyll till immigrantens verklighet. Nya ord kommer in: "jobbar", "gråter", "rädd". Mamma kallar svärdottern lat xípí (hippie). Äldste sonen dricker sprit. Allt sker inom lektionens ramar, men deltagandet glider ner från tungan till hjärteroten.

När familjen på slutet säljer sin mandarin-dvd, Ni hao!, skyndar publiken fram med pengarna redo. Köper vi oss samvetsfrid? Nej, jag tror det finns ett mått av verklig gemenskap också, skapad genom föreställningens kommunikation. En vilja att fortsätta läroprocessen, utanför performancens ramar. Som "a lingering of an earlier event" – fast på mandarin.

Amelie Björck